

HYVINVOINTIRAPORTTI 2021

SISÄLTÖ

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen tulevaisuudessa

Johdanto

Määritelmä megatrendeihin pohjautuen

Valtuustokauden hyvinvointitavoitteet ikäryhmittäin

Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Terveys- ja hyvinvointierojen tulevaisuuden näkymät

KUNTALAISTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN TULEVAISUUDESSA

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Vapaa sivistystyö
- Taide- ja kulttuuripalvelut
- Kirjastopalvelut
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut

Elinympäristön kehittäminen

- Maapolitiikka
- Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
- Liikenne, joukkoliikenne
- Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
- Vesihuolto
- Jätehuolto
- Eläintuotanto ja -jakelu
- Rakennusvalvonta
- Asuntotoimi
- Ympäristönsuojelu ja terveellisen elinympäristön turvaaminen
- Turvallisuudesta ja varautumisesta huolehtiminen

Kunnan elinvoiman edistäminen

- Paikkakunnan vetovoimaisuus
- Vaikeasti työllistyvien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkittymisen ehkäisy, kaupungin-osatyö
- Kotouttaminen
- Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, kehittämishankkeet, yritystontit, alueen markkinointi, avoin data
- Resurssiviisaat toimintatavat

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

- Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
- Paikallinen yhteisöllisyys
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Vaalit ja edustuksellinen demokratia
- Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
- Aukkaiden omaehtoinen toiminta

Mukaeltu Kuntaliiton materiaalista

JOHDANTO

- Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyi Laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman vuosille 2021–2025, joka muodostaa pohjan ja rakenteen vuosittain valtuustolle laadittavalle hyvinvointiraportille.
- Tässä esityksessä keskitytään raportoimaan vihtiläisten hyvinvoinnin tilaa vuodelta 2021.
- Hyvinvointiraportti 2021 koostuu Laajan kertomuksen ja -suunnitelman mukaisesti ikäkausiryhmittäisestä raportoinnista.
- Hyvinvointiraportin arviointi- ja seuranta muodostuvat pääosin tilastollisesta kansallisesta indikaattoritiedosta.
- Seurannan ja arvioinnin kautta saamme valtuustokauden aikana tietoa ja voimme suunnata toimia päätöksenteossa sekä arkisessa toiminnassa suunnitelman mukaisesti.
- Hyvinvointialueen muodostumisen (1/2023) kautta tulemme jatkossa saamaan myös alueellista seurantatietoa. Alueellinen ja paikallinen kuntakohtainen tieto palvelevat meitä kansallista tietoa kohdennetummin.
- Tavoitteena on tulevaisuudessa monipuolisen seurantatiedon kautta kohdentaa resursseja nykyistä vaikuttavammin.

MÄÄRITELMÄ MEGATRENDEIHIN POHJAUTUEN

Vihdin hyvinvointisuunnitelman runko muodostuu Megatrendien sekä valtioneuvoston periaatepäätösten pohjalta seuraavien pääteemojen kautta huomioiden kaikki ikä- ja väestöryhmät.

Vahva mahdollisuus osallisuuteen:

- Kuntalaisosallisuuden rakenteiden aktiivinen kehittäminen. Uudenlaisen avoimuus- ja osallistamiskulttuurin luomisella vahvistetaan keskinäistä luottamusta ja aktivoidaan kunnan osallisuuden verkostot osaksi hyvinvointityötä.

Hyvät arkiympäristöt elää:

- Asuinympäristön terveellisyys, turvallisuus, esteettömyys ja esteettisyys.

Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toiminnot ja palvelut:

- Ihmisellä on mahdollisuus hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävään toimintaan sekä laadukkaisiin ja yhdenvertaisiin palveluihin.
- Hyvinvointialueiden muodostumisen yhteydessä tulee varmistaa kuntalaispalveluiden saatavuus sekä hyvä yhteys hyvinvointialueen palveluihin kaikkien palveluiden osalta.
- Kunnan hyte-työn organisointiin tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota.

Päätöksenteolla vaikuttavuutta:

- Päätöksentekijät edistävät hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä vähentävät kaikilla toimillaan eriarvoisuutta.

VUODEN 2021 HYVINVOINTIRAPORTOINTI IKÄRYHMITÄIN

VARHAISKASVATUSIKÄISTEN, KOULUIKÄISTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

Kaksivuotinen esiopetuskokeilu alkoi

- Kevääseen 2024 kestävässä kokeilussa on mukana 6 päivähoidon yksikköä muiden yksiköiden toimiessa verrokkeina. Opetus- ja kulttuuriministeriön kokeilu koski ensimmäisenä vuonna 125 vihtiläistä lasta, ja sillä pyritään mm. vahvistamaan koulutuksellista tasa-arvoa, kehittämään esiopetusta sekä selvittämään kaksivuotisen esiopetuksen vaikutuksia lasten oppimisen edellytyksiin, sosiaalisiin taitoihin sekä terveen itsetunnon muodostumiseen.

Koulukiusatuksi tulemisen kokemukset lisääntyivät

- Vähintään kerran viikossa itsensä koulukiusatuksi kokeneiden oppilaiden määrä on lisääntynyt vuonna 2021 vuodesta 2019 sekä 4. ja 5. luokkalaisten (kiusattuna olemisen kokemus 9,7 % oppilaista) että 8. ja 9. luokkalaisten (kiusattuna olemisen kokemus 6,4 % oppilaista) keskuudessa. Syyslukukaudella 2021 aloitettiin työstämään Vihdin kunnan kouluihin yhteistä toimintamallia, jolla pyritään ennaltaehkäisemään koulukiusaamista. Toimintamalli antaa myös keinoja kiusaamiseen puuttumiseen ja kiusaamistilanteissa mukana olleiden hyvinvoinnin lisäämiseen.

VARHAISKASVATUSIKÄISTEN, KOULUIKÄISTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

Nuorten päihteiden käyttö väheni Vihdissä

- lukiolaisista 1. ja 2. vuoden opiskelijoista kokeili laittomia huumeita ainakin kerran vuonna 2021 Vihdissä 15,3 %, vuonna 2019 18,4 %
- ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista vuonna 2021 Vihdissä 20,8 %, vuonna 2019 32,7 %

Nuorisotyöttömyys laski

- 18-24-vuotiaiden työttömien nuorten osuus laski. Vuonna 2020 nuorisotyöttömiä oli 16 % vuoden 2021 osuuden asettuessa 13,8 % tasolle. Nuorisotyöttömien prosentuaalinen määrä jäi tästä huolimatta 2 % heikommaksi kuin Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella.

VARHAISKASVATUSIKÄISTEN HYVINVOINTI

1. Tuen oikea-aikaisuus ja saavutettavuus (Pandemia-ajan jälkihoidon huomioiminen)

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Tuen oikea-aikaisuus: Lapsi saa oikea-aikaisesti tarvitsemaansa tukea ja vanhemmat vahvistusta omaan vanhemmuuteensa. Läheisverkostolla ja muilla arjen verkostoilla sekä peruspalveluilla on tärkeä merkitys perheiden hyvinvoinnin kannalta. Vanhempien tuki erotilanteissa Digitaalisten palvelujen kehittäminen</p>	<p>Perhekeskustoimintaa kehitetään ja yhtenä keskeisenä osa-alueena on kohtaamispaikkatoiminta. (vertaistuki) Perhevalmennuksia kehitetään edelleen. Sosiaaliohjaajien jalkautumisen ta varhaiskasvatuksen yksiköihin on saatu hyviä kokemuksia ja toimintaa jatketaan. Esiopetuksessa toteutetaan hyväksi todettua 6 askelta kouluun toimintamallia. SIB-hankkeen avulla tuetaan vakavassa syrjäytymisvaarassa olevia pikkulapsiperheitä. Perheet ohjautuvat toimintaan neuvolan kautta. Avoliittolain mukaisen sovittelutoiminnan kehittäminen</p>	<p>Kunnan varhaiskasvatuspalvelut Karviainen: Perhekeskus</p>	<p>Sotkanet ja hyvinvointi-/terveyskyselyt, varhaiskasvatuksen osallistumisaste, kuntalaisille suunnattu kysely palveluista (asiakaskokemukset) Neuvolan laajojen terveys-tarkastusten peittävyys SIB (pitkäaikaisseuranta)</p>	<p>Perhekeskustoiminnan kehittämiseksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue toteutti keväällä 2021 asukaskyselyn, johon myös vihtiläiset vastasivat Karviaisen perhekeskus toteutti syksyllä 2021 kyselyn kohtaamispaikkatoiminnan kehittämiseksi Terveystarkastukset toteutuivat normaalisti vuoden 2021 vuoden osalta, joka näyttäytyi neuvola-käyntimäärien nousuna SIB hanke lähti etenemään kun perhekeskukseen rekrytoitiin erityissosiaaliohjaaja, ja hankkeen toimintakäytännöt alkoivat jäsentymään</p>

KOULUIKÄISTEN HYVINVOINTI

1) Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen kouluissa 2) Tuen oikea-aikaisuus ja oikeanlainen tuki

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen kouluissa</p> <p>Tuen oikea-aikaisuus ja oikeanlainen tuki</p> <p>Digitaalisten palvelujen kehittäminen</p> <p>Ennaltaehkäisevä päihdekasvatustyö</p>	<p>Kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäiseminen</p> <p>Harrastetakuu, koulukerho- ja harrastustoiminta</p> <p>Opiskeluhuollon toimivuus ja suunnitelman laatiminen</p> <p>L-U Sote ja erikoissairaanhoido järjestää koulutusta lasten ja nuorten mielenterveysongelmiin, IPC-menetelmä masennuksen hoitoon sekä Cool Kids-hoitomenetelmä ahdistuksen hoitoon.</p> <p>Opetuspalvelut pilotoi Back2-School-interventiota, jonka avulla vähennetään koulu-poissaoloja.</p> <p>Yhteistyössä moniammatillinen päihdevalistustyö: vanhempainillat, Haltuun-tunnit</p>	<p>Kunnan opetus- ja hyvinvointipalvelut (opiskeluhoolto ja nuorisopalvelut)</p> <p>Karviainen</p> <p>Karviainen: Perhekeskus</p> <p>Sivistystoimi, seurakunta, poliisi, Karviaisen perhekeskus</p>	<p>Sotkanetin tilastot</p> <p>Kouluterveyskysely</p> <p>Koulu kuntoon -hankkeen kautta teetetty toukokuun 2021 aikana hyvinvointikysely kaikille kunnan 7.-luokkalaisille oppilaille, 8.- ja 9.-luokkalaisilla kouluterveyskysely, koulu-poissaolojen seuranta ja poissaoloihin puuttuminen</p> <p>Oppivelvollisuuden laajeneminen > päättötodistuksen saaminen, pudokkaiden seuranta (uusi Valpas-järjestelmä)</p> <p>Laittomien huumeiden käyttö</p> <p>Asennemuutos huumeisiin suhtautumisessa (THL/kouluterveyskysely)</p>	<p>Peruskoulun 4. ja 5. luokkalaisista tuntee itsensä yksinäiseksi: Vihti 4,8 % (v. 2019 2,3%), Länsi-Uudenmaan HVA 4 %</p> <p>Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa % 4. ja 5.luokan oppilaista: Vihti 9,7 %, Länsi-Uudenmaan HVA 7.5 % (v. 2019 7,6 %)</p> <p>Uusi Valpas-järjestelmä aloitti toimintansa Vihdissä, tehden opiskelijan ja hänen huoltajan/huoltajiensa luvalla yhteistyötä myös Karviaisen perhekeskuksen kanssa, kokous kerran kuukaudessa</p> <p>Karviaisen perhekeskus osallistui päihdevalistustyöhön asiakas- ja perhekohtaisesti sekä kutsusta osallistumalla vanhempainiltoihin</p> <p>Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista: Vihti 15,3 % (v. 2019 18,4 %), Länsi-Uudenmaan HVA 17 %</p> <p>Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista: Vihti 20,8 % (v. 2019 32,7 %), Länsi-Uudenmaan HVA 25,1 %</p>

NUORTEN HYVINVOINTI

1. Nuorten kokonaishyvinvoinnin tukeminen, osallisuuden vahvistaminen, palveluiden hyvä saavutettavuus ja laadukkuus

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
Yksinäisyyden ehkäiseminen, psyykkiseen hyvinvointiin panostaminen, kuormittuneisuuden ja ahdistuneisuuden vähentäminen	Kunnallisella nuorisotyöllä on sekä palveluja tuottava että koordinoiva rooli: yhteistyö eri julkisten sekä kolmannen sektorien toimijoiden kanssa on keskeistä. Nuorten koulutautuminen sekä työllistyminen vahvistavat yhteiskuntaan kuuluvuutta.	Kunnan nuorisopalvelut	Sotkanet Kouluterveyskysely Valtakunnallinen nuorisobarometri Asiakaskokemukset / nuorille suunnatut kyselyt	Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista: Vihti 6,4 % (vuonna 2019 3,7 %), Länsi-Uudenmaan HVA 5,9 % Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista: Vihti 17 % (vuonna 2019 13,9 %), Länsi-Uudenmaan HVA 15,5 % Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista: Vihti 12,3 % (vuonna 2019 8,7 %), Länsi-Uudenmaan HVA 7,8 % Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista: Vihti 12,6 % (vuonna 2019 11 %), Länsi-Uudenmaan HVA 10 % Lastenpsykiatrian käyntimäärät ovat vähentyneet Vihdissä, kun taas nuorisopsykiatrian käyntimäärät ovat nousseet
Digitaalisten palvelujen kehittäminen	Toimiviin palveluihin satsaaminen; nuorisotilatoiminta, etsivä nuorisotyö ja verkkonuorisotyö Kesäleirit, Haltuun-tunnit (päihdekasvatustyö) Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kehittäminen hankeavustuksella Jalkautuva työ nuorten pariin Nuorisovaltuusto-toiminta Ankkuritoiminta ICP- ja Cool Kids -koulutukset	Karviainen: Perhekeskus	Lasten- ja nuorisopsykiatrian käyntimäärät (Sotkanet)	

TYÖIKÄISTEN HYVINVOINTI

Työikäisten osalta mielenterveys ja päihdeongelmat ovat edelleen lisääntyneet.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen avopalveluissa ryhmätoiminta oli koronan vuoksi tauolla kevään 2021 ajan, syksyllä 2021 toiminta aloitettiin uudestaan. Mielenterveys ja päihdevastaanottojen käyntimääriin on lisäksi vaikuttanut negatiivisesti henkilöstövaihdokset sekä puute henkilöstössä.

Kuntalaisbarometri toteutettiin keväällä 2021 ja kyselyn tulokset huomiointiin hyvinvointisuunnitelmassa, tulokset eivät ole päivittyneet toistaiseksi.

Työikäisten osallisuuden ja vapaa-aikapalveluiden saavutettavuuden ja tunnettuuden lisäämisessä ollaan otettu askeleita aktiivisempaan ja säännönmukaisempaan suuntaan mm. järjestöstrategian jalkauttamisen ja avustussäännön päivityksen myötä, sekä parantamalla palveluista viestimistä ja markkinointia kuntalaisille. Liikuntapalvelut on aloittanut seurafoorumien järjestämisen kahdesti vuodessa.

TEAvisarin tulosten mukaan mm. Vihdin osallisuuden edistämiseksi kulttuurin saralla ollaan lähellä valtakunnallista keskiarvoa ja osallisuuden rakenteiden osalta hyvin vahvalla pohjalla. TEAvisari ei ole päivittynyt liikunnan osalta kaikilta osin, eivätkä tulokset ole valideja.

Työpaikkaomavaraisuuden lisäämiseksi on tehty toimenpiteitä mm. Kaavoittamalla Etelä-Nummelan Rostin yrityspuistoon uutta aluetta elinkeinotoiminnalle n. 150 ha sekä Hiidenlaaksoon 70 ha. Työpaikkaomavaraisuusasteen viimeisin päivittynyt luku 60,6 % on vuodelta 2019.

TYÖIKÄISTEN HYVINVOINTI

1. Työikäisten mielen hyvinvoinnin lisääminen ja päihteidenkäytön väheneminen sekä pandemia-ajan jälkihoidon huomioiminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Mielen hyvinvoinnin lisääminen ja päihteidenkäytöstä aiheutuvien haittojen vähentäminen</p> <p>Mielenterveys on voimavara, osa terveyttä ja tärkeää yksilön hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kannalta.</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön tavoitteena on vähentää päihteiden kysyntää, saatavuutta, tarjontaa ja päihdehaittoja sekä edistää terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia.</p>	<p>Laaditaan ennaltaehkäisevä mielenterveys- ja päihdestrategia Perusturvakuntayhtymä Karviaiseen</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön toimielimen toiminta käynnistetään kunnassa 1.8.2021</p> <p>Järjestetään ryhmätoimintaa (MiePä-ryhmät)</p> <p>Järjestetään henkilöstölle puheeksiottokoulutusta</p> <p>Tiivistetään yhteistyötä mielen-terveys- ja päihdetyötä tekevien järjestöjen kanssa</p>	<p>Perusturvakuntayhtymä Karviainen sekä kunnan sivistyspalvelut</p>	<p>Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat / 1000 vastaavan ikäistä</p> <p>Aikuisten mielenterveyden avohoitokäynnit / 1 000 18 vuotta täyttäneitä (vuosi 2018 ennakkotieto)</p> <p>Depressiolääkkeistä korvausta saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä</p>	<p>v. 2020 24,7 -> v. 2021 26,4</p> <p>v. 2020 607,4 -> 626,2</p> <p>v. 2020 9 % -> v. 2021 9,1 %</p>

TYÖIKÄISTEN HYVINVOINTI

2. Työikäisten osallisuuden ja vapaa-aikapalveluiden saavutettavuuden ja tunnettuuden lisääminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Osallisuuden ja vapaa-aikapalveluiden saavutettavuuden ja tunnettuuden lisääminen</p> <p>Osallisuutta ja vapaa-aikapalveluiden saavutettavuutta sekä tunnettuutta lisäämällä kunta mahdollistaa työikäisten mielekkään toiminnan vapaa-ajalla</p>	<p>Aukioloajoissa sekä palveluiden tarjonnassa huomioidaan työikäiset entistä paremmin</p> <p>Mobiili- ja sähköisten palveluiden lisääminen/tunnettuus</p> <p>Järjestetään erilaisten vapaa-aikasektorin foorumeita</p> <p>Kehitetään ja ylläpidetään osallisuutta mahdollistavia palveluita</p>	<p>Kunnan liikunta- ja kulttuuri-palvelut</p>	<p>Kuntalaisbarometrin tulos: kunnan palveluista tiedottaminen, miten kuntalaisten vaikuttamisen mahdollisuudet on hoidettu asuinkunnassa</p> <p>Tyytyväisyys vapaa-aikapalveluiden järjestämiseen</p> <p>Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä</p> <p>Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä</p>	<p>Ei uusia tuloksia</p> <p>Ei uusia tuloksia</p> <p>Ei uusia tuloksia</p> <p>v. 2019 41 p. -> v. 2021 50 p.</p>

TYÖIKÄISTEN HYVINVOINTI

3. Työpaikkaomavaraisuuden lisääminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Työpaikkaomavaraisuusasteen kasvattaminen</p> <p>Työpaikkaomavaraisuutta kasvattamalla pyritään lisäämään työikäisten hyvinvointia muun muassa vähentämällä työmatkapedelöintiä ja lisäämällä sitä kautta muuhun kuin matkustamiseen käytettävissä olevaa aikaa.</p> <p>Työpaikkaomavaraisuuden paranemisella on hyvinvointiin lisäksi välillisiä vaikutuksia muun muassa kuntatalouden tasapainon sekä mahdollisesti paikallisen työllisyyden parane- misen kautta.</p>	<p>Laajojen työpaikka-alueiden kaavoittaminen ja toteuttaminen, sekä tonttien luovutus elinkeinotoiminnan tarpeisiin.</p>	<p>Kunnan elinvoimapalvelut: kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut, elinkeinopalvelut</p>	<p>Työpaikkaomavaraisuusaste</p>	<p>Ei uusia tuloksia</p>

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTI

- Kotona asuvia yli 65-vuotiaita oli 97 % ja yli 75-vuotiaita 93 %.
- Ryhmäliikuntaa ikäihmisille tarjosivat kunnan liikuntapalvelut sekä henkilökohtaista liikuntaa ikäihmisten kotona Nummelan Palloseura Wirtaa vihtiläisille-hankkeessa.
- Palveluliikennettä jatkettiin ja laajennettiin, ja käyttäjämäärä nousi hiukan koronapandemiasta huolimatta.
- Ikäihmisten asumismahdollisuuksien parantamiselle luotiin pohjaa asemakaavoituksella.
- Hyvinvointiavustusten jakamiselle luotiin pohja järjestöstrategian ja avustussäännön hyväksymisellä.
- ViaDian Senioritalo Nummelassa ja Vihdin seurakunta täydensivät erinomaisesti ja näkyvästi kunnan ja Karvaisen palveluita ikäihmisille.
- Koronapandemian seurauksena ikäihmisten toimintakyky aleni.

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTI

1. Ikäihmisten osallisuuden ja arkiaktiivisuuden lisääminen sekä syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen (Pandemia-ajan jälkihoidon huomioiminen)

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Ikäihmisten osallisuuden ja arkiaktiivisuuden lisääminen sekä syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen. Pandemia-ajan jälkihoidon huomioiminen.</p>	<p>Kaiku-kortin käyttöönottoaminen (Karviaisen, etsivän nuorisotyön ja seurakunnan diakoniatyön jakamat kulttuurisetelit, joilla asiakas pääsee ilmaiseksi kulttuuripalveluihin)</p> <p>Liikkumishjelman laatiminen ikäihmisten osallisuuden ja aktiivisuuden lisäämiseksi</p> <p>Palveluiden järjestäminen ja mahdollistaminen ikäihmisille poikkihallinnollisena yhteistyönä; kuntopolut, uimahallivuorot ja jummat, vapaaehtoisliikuttajat, kampanjat, kohdenettu viestintä</p> <p>Palvelukalenterin kehittäminen ikäihmisille kunnan nettisivuille valtuustokauden aikana</p>	<p>Kunnan kulttuuripalvelut</p> <p>Kunnan liikuntapalvelut, infra- ja tukipalvelut (saavutettavuus), yhteistyössä Karviaisen, seurakunnan sekä järjestötoimijoiden kanssa</p> <p>Kunnan kulttuuripalvelut yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (kunta, Karviainen, seurakunta, ViaDia, kolmas sektori)</p>	<p>Jaettujen kulttuuriseteleiden määrät, asiakaskokemukset</p> <p>Virtaa vihtiläisille vanhuksille -osallistujien määrät, kunnan jakamien liukuesteiden määrät, ikäihmisille suunnatut tapahtumat</p> <p>Palvelukalenterin käyttäjämäärät</p>	<p>Kaikukorttia ei ole otettu käyttöön, koska valtakunnallinen tuki puuttui. Käyttöönottoa harkitaan uudelleen 2022–2023.</p> <p>Wirtaa vihtiläisille -hankkeen piirissä oli noin 80 ikäihmistä. Palvelun tuottaa NuPs ja rahoittavat Tuovi Siiri Hännisen säätiö ja Uudenmaan liitto. Koronapandemian takia ikäihmisten toimintakyky aleni vajaan 10 %. Ikäihmisten kokemukset yksinäisyydestä väheni, ja motivaatio elämänlaadun parantamiseksi lisääntyi.</p> <p>Ikäihmisten palvelukalenterin kehittämistä ei ole aloitettu, mutta siihen palataan kunnan verkkosivuja uudistettaessa 2022–2023.</p> <p>Liikuntapalvelut yhdessä vapaaehtoisten lähiliikuttajien kanssa järjesti kuivan maan- ja vesijumppaa. 2021 tilattiin 2 uutta ikäihmisille soveltuvaa ulkokuntosalia, Pajuniityn puistoon ja toinen on valmistumassa kirkonkylään.</p> <p>Kunta on aloitteen ja palautteen perusteella suunnitellut liukuesteiden jakamista 75-vuotiaille ja sitä vanhemmille ikäihmisille, asia on vielä kesken.</p>

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTI

2. Ikäihmisten arjen sujuvuuden turvaaminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
Esteettömät, kohtuuhintaiset vuokra-asunnot	Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen turvaaminen palveluiden läheisyydestä, yhteisölliset asu- miskohteet ikäihmisille otettava suunnittelussa huomioon	Konsernipalvelut, elinvoima- palvelut mm. kaavoitus	Kotona asuvat 75 vuotta täyttä- neet, % vastaavanikäisestä väestöstä Hissittömien vuokra-asuntojen määrä FCG:n Vihdissä ikäihmisille teet- tämän kyselyn tulokset, raportti ilmestynyt alkuvuodesta	2020 kotona asuvia 65-vuotiaita oli 96,7 % ja 75 vuotta täyttäviä 92,7 %. Tulos on hyvällä tasolla. 2021 hyväksytty asemakaavan muutos mahdollistaa ikäihmisille yhteisöllistä asumista palvelujen läheisyydestä (N195 Nummenjuo- hu). Nummelan ydinkeskustassa on käynnissä osin vastaava hanke (N194 kortteli 38).
Palveluliikenne ja arkeen liittyvien palveluiden saavutettavuus	Palveluliikenteen parantami- nen mm. yhteydet eri kyliltä Nummelan ViaDia Senioritalolle, terveyskeskukseen ja Num- melan sekä Vihdin kirkonkylän muihin palveluihin	Kunnan kuljetuspalvelut	Kuntalaiskysely/kuntabarometri Palveluliikenteen reittien määrä	Kuntapalvelut Vihdissä 2021- tutkimuksen vastaajista 25 % oli eläkkeellä. Parhaimmat arviot: juomavesi, kirjastot, ilmanlaatu ja asuinalueen turvallisuus. Heikoim- mat arviot: julkinen liikenne, vuokra-asuntojen saanti, kadut ja tiet, asumis- ja laitoshoido, liikku- misen esteettömyys.
Sähköisten palvelujen kehit- täminen ja saavutettavuus ikäihmisille	Ikäihmisten tiedottaminen ja opastaminen sähköisten palve- luiden käytössä	Kunnan ja Karviaisen sekä muiden toimijoiden kuten seurakunnan, järjestöjen, kolmannen sektorin ViaDian palvelut	Palveluiden käyttäjämäärät Ikäihmisille suunnatut, palve- luiden käyttöä ja toimivuutta kartoittavat kyselyt	Palveluliikenne toimii arkisin kahdella autolla 10 eri linjalla. Liikuntarajoitteiset on huomioitu kalustossa ja matkustajat hae- taan tarvittaessa kotipihasta. Liikennettä käytti 2453 henkilöä.

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTI

3. Yhteistyön tiivistäminen vapaaehtois-/järjestötoimijoiden kanssa ikäihmisten palveluiden järjestämiseksi

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
Ikäihmisten hyvinvoinnin lisääminen kohdentamalla avustuksia	<p>Avustusten myöntämisen perusteissa ikäihmisten hyvinvoinnin kärkiteemojen huomioiminen:</p> <p>Vuosittaiset teemat, joiden pohjalta avustukset on kohdennetaan tiettyihin hyvinvointia edistäviin toimenpiteisiin (esim. mielenterveys- ja päihdepalveluihin, yksinäisyyden ehkäisemiseen), kunnanhallituksen kautta (sidottu hyvinvointikertomukseen)</p>	Kunta ja Karviainen yhteistyössä seurakunnan ja järjestöjen kanssa	Avustusten määrät Tapahtumien määrä	<p>Kunnanvaltuusto hyväksyi 15.2.2021 järjestöstrategian ja kunnanhallitus 29.11.2021 avustussäännön. Niillä luotiin pohja hyvinvointiavustusten myöntämiselle. Avustuksen vuosittaisista painopisteistä päättää kunnanhallitus, ja avustukset myöntää ao. lautakunta. Avustuksen painopisteet määriteltiin ja avustukset jaettiin ensimmäisen kerran 2022.</p> <p>Järjestöstrategian jalkauttaminen aloitettiin vuoden 2021 aikana mm. päivittämällä alueen yhdistysten avustamista ohjaava avustussääntö, jossa esiteltiin uusia avustamisen ja yhteistyömuotoja. Järjestöyhteistyötä on tiivistetty entisestään mm. lisäämällä kunnan ja toimijoiden yhdessä järjestämiä tapahtumia sekä palveluita.</p>

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN ERILLISOHJELMAT JA -SUUNNITELMAT

Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021-2025 pitää sisällään seuraavat lakisäätteiset ja muut kunta-tasoiset hyvinvointia edistävät suunnitelmat:

[Terveystieteiden tutkimuskeskuksen strategia vuodelle 2021-2024](#)

[Perusturvakuntayhtymä Karviaisen palvelutasosuunnitelma](#)

[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma](#)

[Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi](#)

Mielenterveys- ja päihdestrategia (valmistuu 9/2021)

[Vihdin kunnan järjestöstrategia](#)

TERVEYS-JA HYVINVOINTIEROJEN TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 -valtioneuvoston periaatepäätös linjaa toimet, joilla suomalaisten ja vihtiläisten hyvinvoinnin ja terveyden eriarvoisuutta vähennetään vuoteen 2030 mennessä.

Päämääränä on turvata kestävä hyvinvointi kaikissa väestö- ja ikäryhmissä. Tavoite voi toteutua, kun ihmiset voivat mahdollisimman hyvin, heillä on työ-, opiskelu- ja toimintakyky ja he kokevat voivansa vaikuttaa omiin asioihinsa.

Covid-19-pandemian myötä kunnan tulee kiinnittää huomiota erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien kuntalaisten palveluiden oikea-aikaisuuteen ja mitoitukseen.

Pohdittavaa meille kaikille:

- Miten rakennamme maailmaa ekologisesti kestävästi?
- Miten uudistamme demokratiaa osallistavammaksi?
- Miten vähennämme eriarvoisuutta ja lisäämme luottamusta?
- Miten päivitämme talouden korjaavaksi ja uusintavaksi?
- Millä ehdoilla otamme teknologiaa käyttöön?

"HYVINVOINTI KUULUU MEILLE KAIKILLE"

